

Eenmanszaak

De eigendom behoort toe aan één persoon, die ook de leiding heeft. Hij kan wel personeel in (loon)dienst hebben. De ondernemer is aansprakelijk voor alle handelingen en financiën van de eenmanszaak. Er is geen onderscheid tussen zijn privé- en bedrijfsvermogen. Eventuele schuldeisers van het bedrijf kunnen dus ook aanspraak maken op zijn privé-bezit.

Er is geen publicatieplicht van de jaarstukken. De ondernemer is onderhevig aan inkomstenbelasting. Inschrijving bij de Kamer van Koophandel is verplicht.

De ondernemer betaalt inkomstenbelasting over de winst uit zijn eenmanszaak. Hiervoor gelden de tarieven uit box 1 (belastbaar inkomen uit werk en woning). Als de Belastingdienst de betrokkene als ondernemer erkent, dan heeft hij recht op belastingvoordeel zoals de zelfstandigenaftrek en mkb-winstvrijstelling. Starters die recht hebben op zelfstandigenaftrek, kunnen ook profiteren van startersaftrek.

De belastingdienst stelt speciale eisen waaraan ondernemers moeten voldoen. Eerst dan mag men gebruik maken van de speciale regelingen die er op fiscaal gebied gelden voor ondernemers. Fiscaal wordt iemand als een ondernemer aangemerkt indien hij met een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid aan het maatschappelijk verkeer deelneemt met als oogmerk het behalen van winst, die redelijkerwijs ook te verwachten moet zijn. De grens tussen het "drijven van een onderneming" (en dus winst uit onderneming) en het "verrichten van nevenwerkzaamheden" (en dus neveninkomsten) is niet scherp. De feitelijke omstandigheden zijn hier van groot belang, als bijv. het aantal klanten, de duurzaamheid van de werkzaamheden, de grootte van de omzet, de bekendheid naar buiten, de omvang van de investeringen e.d.

De ondernemer betaalt premies voor de volksverzekeringen en heeft recht op AOW na zijn 67e. Dit is een minimuminkomen. Aanvullend pensioen dient hij zelf te verzorgen

De ondernemer kan geen beroep doen op de Ziektewet, WW of de WIA. Voor ziektekosten is de basisverzekering verplicht. Hiervoor betaalt hij premie aan zijn ziektekostenverzekeraar en een bijdrage via uw belastingaangifte.

Voor arbeidsongeschiktheid kan de ondernemer zelf een AOV verzekering afsluiten bij een particuliere verzekeraar. Het UWV biedt startende ondernemers de mogelijkheid zich via het UWV tegen arbeidsongeschiktheid te verzekeren.

Maatschap

Vormvrije samenwerkingsovereenkomst tussen personen, met als doel om iets gemeenschappelijks in te brengen (geld, goederen, kennis, arbeid) en de daaruit voortvloeiende winst (onder aftrek van kosten/vergoedingen) met elkaar te verdelen. Er is geen inschrijvingsplicht bij de K.v.K. . De maatschap is bedoeld om alleen intern te werken, d.w.z. dat de maten zelfstandig naar buiten optreden als ware er geen maatschap. De maatschap is eigenlijk ook geen onderneming. De maten zelf zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk. Iedere maat is afzonderlijk onderhevig aan inkomstenbelasting. Er is geen publicatieplicht.

In de maatschapsovereenkomst staan vaak de gegevens van de maten, het doel van de maatschap, de inbreng van de maten, de verdeling van de winst, afspraken bij arbeidsongeschiktheid (veroorzaakt door derden), enz. Voordat de winst verdeeld wordt, kan er door één of meer maten/vennoten vooraf een extra (arbeids)vergoeding voor geleverde arbeidsprestaties toegekend worden.

Vennootschap onder Firma

Een overeenkomst waarbij twee of meer natuurlijke- of rechtspersonen onder een gemeenschappelijk naam een bedrijf uitoefenen. De V.O.F. werkt in tegenstelling tot de maatschap ook jegens derden, d.w.z. dat de V.O.F. rechten en verplichtingen kan krijgen. De oprichting geschiedt bij onderhandse (tussen partijen onderling) of notariële (via de notaris) akte. Bij de oprichting of bij toetreding van een vennoot worden meestal afspraken gemaakt over de winstverdeling (na aftrek van kosten/vergoedingen. Voordat de winst verdeeld wordt, kan er bijvoorbeeld door één of meer vennoten vooraf een extra (arbeids)vergoeding voor geleverde arbeidsprestaties toegekend worden.). Meestal zal de verdeling van de winst verband houden met de grootte van het ingebrachte vermogen of ingebrachte arbeid van de firmanten. De verdeelde winst wordt naar de privé rekening, die iedere firmant in de boekhouding heeft, overgeboekt. Vanaf die privé rekening kunnen privé-opnamen en privé-storingen verricht worden. Er is een verplichte inschrijving in het handelsregister bij de K.v.K.. De firmanten zijn hoofdelijk met hun privé vermogen aansprakelijk voor de firmaschulden. Iedere firmant is afzonderlijk onderhevig aan inkomstenbelasting voor zijn winstaandeel. Er is geen publikatieplicht. De leiding van de onderneming berust bij de gezamenlijke firmanten. In het vennootschapscontract kunnen daarover afspraken gemaakt worden evenals over de winstverdeling. De leden van de maatschap hebben op basis van art. 6:107 BW geen verhaalsrecht voor de schade die zij lijden als gevolg van de arbeidsongeschiktheid van een andere vennoot. Er bestaat echter wel de mogelijkheid om bij overeenkomst (vennootschapscontract) te bepalen dat de winstderving die het gevolg is van de arbeidsongeschiktheid van één der vennoten waarvoor een derde aansprakelijk is, aan die betrokken vennoot wordt toebedeeld. Dit kan eventueel ook nog achteraf worden overeengekomen (RB Maastricht 22-05-1980, VR 1981,73). Hierdoor wordt de schade terugverplaatst naar de maat, waardoor de schade volledig als persoonlijke schade van de gelaedeerde verhaald kan worden.

Meewerkend echtgenote

Als echtgenoten of partners in een onderneming samenwerken, kunnen zij fiscaal gezien gebruik maken van de regeling van meewerkaf trek of de aftrek van een reële arbeidsbeloning.

Meewerkaf trek: De meewerkaf trek is een onderdeel van de ondernemersaftrek. Het belastbaar inkomen van de ondernemer wordt met een bepaald bedrag verlaagd. De aftrek vermindert dus niet de winst van de onderneming. De meewerkende echtgenote heeft dus zelf fiscaal gezien ook geen inkomen. Meewerkaf trek kan worden genoten indien de echtgenote tenminste 525 uur per jaar in de onderneming meewerkt. Het bedrag van de meewerkaf trek is afhankelijk van de hoogte van de winst en het aantal meegewerkte uren.

In de tabel hierna ziet u wat de meewerkaftrek voor 2026 is.

Meegewerkte uren	Meewerkaftrek Percentage (van de winst)
0 tot 525	0
525 tot 875	1,25%
875 tot 1.225	2%
1.225 tot 1.750	3%
1.750 of meer	4%

Bij verlies wordt het bedrag van de meewerkaftrek gesteld op € 0,-.

Arbeidsbeloning echtgenote: Door het toekennen van een arbeidsbeloning daalt de winst in de onderneming. De echtgenote moet zelf inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen betalen over deze arbeidsbeloning (neveninkomsten). De arbeidsbeloning moet vooraf schriftelijk in een overeenkomst zijn vastgelegd (meewerkcontract) en de arbeidsbeloning moet tenminste € 5.000 (peil 2026) zijn. In dit meewerkcontract moeten in elk geval de aard en de omvang van de werkzaamheden van de meewerkende echtgenote worden opgenomen en de hoogte van de beloning. Overigens kan de ondernemer ondanks het meewerkcontract -zelfs achteraf- besluiten om gewoon van de meewerkaftrek-regeling gebruik te maken. Een andere -fiscaal aantrekkelijke- mogelijkheid is het aangaan van een VOF. In een aantal arresten in 1997 heeft de Hoge Raad aangegeven dat beide echtgenoten als ondernemer kunnen gelden als beide firmanten in de firma kapitaal en/of arbeid inbrengen en zij een winstverdeling overeenkomen. Deze winstverdeling moet "zakelijk" zijn, d.w.z. overeenstemmen met wat onafhankelijke partijen zouden overeenkomen. Deze man-vrouw firma's leveren diverse fiscale voordelen op, zoals flexibiliteit in het verdelen van de winst c.q. met niet gebonden zijn aan de regels van de meewerkaftrek, (bij de verdeling van de winst over de twee partners kunnen aanzienlijke progressievoorwaarden behaald worden; een deel van de winst dat anders volgens een hoog schijventarief belast zou worden, wordt dan tegen een lager tarief belast), het recht van beide partners op zelfstandigenaftrek en de eerste drie jaar startersaftrek (verhoging van de zelfstandigenaftrek, indien zij tenminste 1225 uur elk in de onderneming werken), gebruik van een ieder van de mogelijkheden van oudedagsreserve (t/m/ 2022), vermogensaftrek en investeringsaftrek.

Commanditaire Vennootschap

Samenwerkingsvorm waarbij naast een of meerdere beherende vennoten (zie onder V.O.F.) één of meerdere stille of commanditaire vennoten optreden. De "stille" vennoot mag uitsluitend optreden als geldschietter van eigen vermogen. De "stille" vennoot is slechts aansprakelijk tot het bedrag van zijn inbreng, mits hij zich niet met de leiding van het bedrijf bezighoudt. De leiding van de onderneming berust bij de beherende vennoten. De rekeningen op de balans van de C.V. zijn in principe gelijk als die bij de V.O.F. Een privé rekening kennen de "stille" vennoten als regel niet. Hun winstaandeel wordt gecrediteerd op de rekening "winsttaandeel commanditair X". Voor het overige: zie V.O.F.

Directeur grootaandeelhouder

De DGA is een persoon die in loondienst is bij een vennootschap (BV) met een meerderheidsbelang of meestal het bezit over alle aandelen van de vennootschap. Overigens heeft sinds 1 januari 1997 iedere aandeelhouder die tenminste 5% van het aandelenkapitaal bezit de status van aanmerkelijk belanghouder. De bv betaalt over de winst vennootschapsbelasting.

In 2022 bedroeg het lage tarief voor de vennootschapsbelasting (vpb) 15% voor de eerste € 395.000 van de belastbare winst. Over het meerdere van de winst gold een tarief van 25,8%

De tarieven voor de vennootschapsbelasting in 2026, 2025, 2024 en 2023 zijn:

Voor het deel van het belastbare bedrag Tarief

tot en met € 200.000 19,0%

boven € 200.000 25,8%

De DGA draagt daarom in feite twee petten, namelijk enerzijds aandeelhouder, anderzijds directeur. Hoewel de vennootschap rechtspersoonlijkheid bezit, dat wil zeggen eigen rechten en plichten kent, is het gezien de dubbelrol van de DGA voor de buitenwereld vaak moeilijk om de zelfstandigheid van de vennootschap te herkennen. Immers zowel de dagelijkse leiding als de macht over de vergadering van aandeelhouders is in handen van één en dezelfde persoon. In het midden van de jaren tachtig heeft de Centrale Raad van Beroep bepaald dat op de DGA geen gezagsverhouding van toepassing is, zodat hij mitsdien niet in dienstbetrekking is bij zijn vennootschap en derhalve niet verzekerd is voor werknemersverzekeringen (ww, wao). De Hoge Raad oordelend over de loonheffing, is echter tot op heden nog steeds van oordeel dat de DGA wél bij zijn vennootschap in dienstbetrekking is, en dus als werknemer onderhevig is aan loon-/inkomstenbelasting, premies volksverzekeringen en inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet (de winst van zijn onderneming valt onder de vennootschapsbelasting). Als de bv dividend uitkeert op de aandelen van de DGA, houdt de bv dividendbelasting in. Een van de fiscale eisen is dat de DGA minimaal een "gebruikelijke beloning" is moet ontvangen. Gebeurt dat niet dan wordt door de fiscus zonodig een fictief salaris in aanmerking genomen. Voor 2022 bedraagt een normaal salaris € 48.000, tenzij de DGA aannemelijk kan maken dat een lager salaris gebruikelijk is. In 2024 en 2025 was dat € 56.000 en in 2026 is dat € 58.000

Dat kan zich voordoen als de dienstbetrekking niet het gehele jaar geduurd heeft, als er sprake is van een deeltijdfunctie of de BV in een slechte financiële positie verkeerd.

DGA en arbeidsongeschiktheid

De DGA kan voor een mogelijke ziekte het beste een arbeidsongeschiktheidsverzekering afsluiten. De DGA kan niet terugvallen op een wettelijke overheidsregeling. De DGA kan de looptijd en uitkering zelf bepalen. De verzekering kan op 2 manieren worden afgesloten:

1. AOV in privé;
2. AOV in de B.V.

DGA met AOV in privé

Als de DGA een arbeidsongeschiktheidsverzekering in privé afsluit, staat daar meestal een inkomenscompensatie (bijvoorbeeld gedurende de wachttijd of duurzaam) tegenover. Er zijn meerdere mogelijkheden:

1. extra salaris (maximaal 52%);
2. lenen (0% en uiteindelijk tenminste 25%);
3. dividenduitkering (25%).

Voordeel van het in privé afsluiten van een AOV is, dat de betaalde premies meestal tegen een hoger tarief aftrekbaar zijn. Bij een faillissement of beslaglegging loopt de DGA niet het risico dat zijn uitkering in gevaar komt.

DGA met AOV in B.V.

Bij het afsluiten van de AOV via de B.V. zijn er 2 mogelijkheden:

1. B.V. is verzekeringnemer en begunstigde;
2. B.V. is verzekeringnemer en DGA is begunstigde.

De premies zijn in beide situaties in de B.V. aftrekbaar. De uitkering is uiteindelijk (progressief) belast in privé met inkomstenbelasting. De voordelen om de premie via de B.V. te betalen zijn minder administratieve rompslomp en geen extra premiebetaling in privé. Als de DGA de begunstigde is, dan loopt de (ingegane) verzekering gewoon door bij beslag binnen de B.V. of een faillissement.

Naast verlies van arbeidsvermogen kan er ook sprake zijn van een waardedaling (of vermogensafname) van de aandelen die op naam staan van de gelaedeerde door omzetting van de BV als gevolg van het ongeval. Deze waardedaling dient natuurlijk wel in causaal verband te staan met het ongeval en de uitval van de DGA. Vele andere (markt)omstandigheden kunnen de koersen immers ook beïnvloeden en die staan los van het ongeval.

Pensioenvoorziening DGA

Een DGA heeft voor zijn pensioen een paar opties:

1. opbouwen in eigen B.V. of opbouwen bij eigen stichting;
2. opbouwen bij een verzekeraar;
3. opbouwen bij een bank;
4. lijfrente;
5. levensloop;
6. combinatie.